

παίρνουντάς με απ' τὸ χέρι μ' ἔφερνε στὸ κήπου μας τὰ μαρμαρένια σκαλοπάτια τοῦ πισταμῶ τὸν ὄχτο. Βουτούσε στὸ νερὸ, νεκρίδα σωστή, τριαντάφυλλα ξεφύλλιζε, καὶ στήν Ἀνατολή τὰ ροδικόκκινα τὰ πέταλά τους ρίχνοντας τὸ Βεδικό τὸν ὕμνο ἔψελνε στήν Αὐγούλα.

«Χαίρε, αὐγή, τοῦ οὐρανοῦ ἡ χαδεμένη θυγατέρα. Τ' ἀστέρια ἄς σβύσουν ἕνα ἕνα, καὶ ἄς φύγουν οὐ σκιές τῆς μαύρης ἀδερφῆς σου.

«Ἡ ὁμορφιά σου ἡ ἀχτινοβόλα καὶ τὸ χρυσαφὶ πτῶν ξαθῶ σου τῶ μαλλίων ἄς λάμπουν.

«Πές, ροδοδάχτυλη νυφούλα, πές ἀπὸ ποιῆς πηγῆς τὰ κρουσταλλένια τὰ νερὰ δανεῖζεσαι τὴ νύκτα τὴν αἰώνια, καὶ ποῖα δροσούλα τὴ φρεσκάδα σου δανεῖζει.

«Χαρμεγέλας καὶ τὰ πουλιά χαρούμενα ἀφήνουν πτὴ φωλιά τους καὶ κελαδοῦν τὴ χάρη σου. Τὰ λούλουδα μὲ μιάς ξυπνοῦν καὶ τὰ διακμαντοστόλιστα πγυρνοῦντε προσωπάκια τους γιὰ νὰ θαμάσουν τὸ δικό σου τὸ λουλούδισμα.

«Τρέχα, παρθένα, τρέχα. Κέντησε τ' ἄντια τὰ «χιονάτα πῶχου» φλόγες γιὰ φτερά, καὶ τ' ἄρμα ππου σὰν ἀστραπὴ τὸν οὐρανὸ ἄς κυκλοφέρει.

«Τρέχα, νυφούλα ντροπαλή. Σὲ κυνηγᾷ ὁ Σουρριᾶς (*), στὰ σωθικά του νοιόθοντες φωτιά. Τρέχα ππρὶν τ' ἀναμένα χεῖλια του στ' ἄρματα σου τὰ «στήθια κολληθοῦν, πρὶ μαρμαρῆ ἡ δροσούλα σου στή «φλογισμένη του τὴν ἀγκυλιά».

Καθε τῆς Φύσης ὁμορφιά εἶχε καὶ τὸ τραγοῦδι τῆς καὶ ξαναζοῦσε μέσα στὴ Λαξμή, ἀταβισμὸς αἰώνων, τῶν πρώτων προπατόρων τῆς ἡ ξμετρῆ ἀγαπῆ καὶ λατρεία γιὰ τὴ Φύση. Κ' ἡ ἴδια σὰν τὴ Φύση ἀλλάζε συχνά. Τώρα, Φρόνη, ξεχειλισμένη ἀπὸ ἔρωτα, ἀνοιγε σὰν τὸ λωτὸ τὴν ἀγκυλιά τῆς, ἔπειτα, μὲ μάτια σ' ἄγνωστους ὀρίζοντες μυστικισμοῦ χαμέννα, πρόσφερε θυσία στοὺς θεοὺς τῆς τῆς φύσης ποὺ καὶ κείνοι εἶναι ἀλληγορίες, ἡ ποιήτρα, γιομάτη ἀπ' τὴν ποίηση τριγύρω τῆς, ἔψελνε μὲ σεβασμὸ τοὺς ὕμνους τῆς.

Ἐνα πρῶτ' τὴ βροχὰ καθισμένη σὲ θρόνο ἀπὸ ξύλο σκαλιστό. Τὰ χέρια τῆς στὰ χέρια τοῦ ἀκουμπισμένα, φαινότανε σὲ σκέψες βυθισμένη.

Πῆγα σιμά τῆς, ξάπλωτα σιμά στὰ γδυμένα τῆς ποδαράκια.

Ἐμεινε ἀσάλευτη ὥρα πολλή· ἔπειτα κουνήθηκα τὰ χεῖλια τῆς, καὶ ἄκουσα τὴ φωνὴ τῆς νῆρχεται ἀπὸ τὰ μακρὰ, ἀπὸ τὰ βαθιά ἄλλου κόσμου.

— Ἀρχίζει ἡ ψυχὴ μου ν' ἀνατέλλει. Ὅσοτου σὲ γνωρίσω, ἔρωτας ἀληθινὸς ποτὲς δὲ ρίξω σε μέσ' στὴν καρδιά μου, μονάχα, σὲ δούλα ποὺ εἶμουν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἡδονὴ σκόρπιζα γύρω μου, τὴν ἡδονή, τὴν εὐτυχία ποὺ γιὰ πρώτη τῶρα φερά καὶ γὼ γνωρίζω. Τώρα ξυπνᾷ καὶ ἡ ψυχὴ μου, καὶ ξανάρχουνται στὸ νοῦ μου τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ δασκάλου ποὺ μ' ἀνάθεψε. Στὰ πόδια τοῦ γονατιστῆ ἄκουα τὴ διδασχὴ τοῦ γιὰ τὴν ὀρθόδοξη ἐκκλησιαστικὴ θρησκεία. Ὁ νοῦς μου ὅμως τότες, πεταλούδα ἀμέριμνη, φτερούγιζε σ' ἀνθούς, σὲ λίμνες λωτοσκεπασμένες καὶ ὄχι σὲ σκοτεινὲς φιλοσοφίες. Τώρα τὰ λόγια τὰ σοφὰ, τ' ἀχώνευτα, ξανάρχουνται ἀχτινοβολώντας, καὶ τὸ βραχμάνικό μου αἶμα φουσκώνει μέσα μου ὀρμητικὸ ποτάμι. Τῆς ὁμορφίης μου ν' ἀγαπᾷς μονάχα δὲ φτάνει πιά, Σαχίμπ. Πρέπει καὶ τὴν ψυχὴ μου νὰ γνωρίσεις.

(4) Σουριᾶς=Ἡλίας

(Στ' ἄλλο φύλλο τελιώνει)

Ο ΝΟΥΜΑΣ, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ Φρ. 10.

20 λεπτά τὸ φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ : Στὰ κίσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ἰθμόνιαις, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιδόδρομου, (Ὁφθαλμιατρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), Ἐξόρχεια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτιου [ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλῆ]. Στὸ Βό ο βιβλιοπωλεῖο Χριστόπουλου.

Ἡ συντρομὴ πληρώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ἑθνικὴ Ἀνάστασις—Ὁ Χριστοῦραρος—Ἡ γησὼ—Οἱ Βασιλικὲς χάρες—Σολωμὸς καὶ Παλαμῆς.

ΟΙ ΣΗΜΕΡΝΟΙ Ρωμοὶ, οἱ δευτέρου χειροπόδαρα μὲ τίς ἄλυσσίδες τῆς Προλήψεως καὶ τοῦ Σκολιστικισμοῦ, οἱ παραχωμένοι στὸ λόκκο τῆς πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς σκλαβιάς, οἱ ζουπισμένοι κατὸν ἀπὸ τὰ κοινοβουλευτικὰ τακούνια καὶ οἱ χιλοφτυμένοι ἀπὸ τὰ βρώμικα ρουσογετοφόρα στόματα—οἱ σημερνοὶ Ρωμοὶ καρτεροῖμε καὶ μετὰ τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν Δευτερίά μας.

Ἄς τὸν ἀνασταίνουμε κάθε χρόνὸ τὸ Χριστό. Τίποτα δὲν κερδίζουμε. Ὅσο δὲν πατήσουμε τὴν Προλήψιν καὶ δὲν ἀγκαλιάσουμε τὴν Ἀλήθειαν, ὅσο δὲ βαλθοῦμεν ἀναστήσουμε τὸ ἔθνος μας ἢ Ἀνάστασις θὰ γιορτάζεται τυπικὰ οὐκ ἐκκλησιαστικὰ καὶ τυπικὰ θὰ δίνεται καὶ τὸ φιλὶ τῆς Ἀγάπης.

Γιόρτασε μιά Ἀνάστασις ἀληθινή τὸ ἔθνος, τὸ 21. Κι ἀπὸ τότε καρτερεῖ τὴ δευτερίαν τοῦ Ἀνίστασι, τὴν πὸ μεγάλην, ποὺ ἀλείμνει, ἀργεῖ, παραπολὸ ἄργεῖ νὰ μᾶς ἔρθει. Ποῦναι ὁ Μεσσίας ποὺ θὰ μᾶς τὴ φέρει τὴ χίμαιρά τῆς; Ἡ σωστότερα, ὁ Μεσσίας ἔρχεται, μὴ ποῦναι ὁ φωτισμένος λαὸς ποὺ θὰ ἔρξει μὲ τὴ βάρια πίσω του;

★

ΚΑΛΑ τὰ λέει ὁ Γιαννιόπουλος. Ὅτε βλέπει κανεὶς τὸ Χριστὸ νὰ σερνεταί, τὴ μέρα τῆς κηδείας του, μὲ τέτια ἀσυναισθησίαν στοὺς δρόμους, δὲν ξεχωρίζει τὸν Ἐπιτάφιο ἀπὸ Ἐκλογικὴ διαδήλωση, καὶ ἀπορεῖ ποὺ δὲν ἀκούει καὶ αἰγριοζωνάρη· Ζήτω ὁ Χριστοῦραρος!

Πότε ἐπὶ τέλους θάρθει καὶ ὁ ριζοσπάτης ἱεράρχης ποὺ θὰ καταργήσει αὐτὰ τὰ θρησκευτικὰ γλέντια;

★

ΜΕΡΙΚΑ παιδιὰ ἀπὸ κείνη ποὺ πρωτοφανήκανε στὸ «Νουμά» μὲ στίχους τους, ἀποφασίσανε νὰ βγάλουν δικό τους περιοδικὸ καὶ τὸνομάσανε καὶ «Πηγῶν». Στὸ περιοδικὸ αὐτὸ, ποὺ θὰ μοιᾶζει κάπως μὲ τὸν «Ποιητικὸ ἀνθών» ποῦθαγε δῶ καὶ μερικὰ χεῖρ' ἀπὸ τὴν Ζήκου ὁ Τασκασιάνος, θὰ δημοσιεύονται μονάχα τίτχοι, διὰλεχτοὶ βέβαια, γιὰτὶ διαλεχτὰ εἶναι καὶ τὰ παιδιὰ ποὺ τὸ βγάζουν, ὁ Διαντρος Παλαμῆς λ. γ. τὰ δύο παιδιὰ τοῦ Πρύτανι καὶ Πολίτη, ὁ Λεπταλωτῆς καὶ οἱ ἄλλοι, εἰς τοὺς ἑνὸς κ' εἶναι.

Χαίρεται ὁ «Νουμάς» βλέποντας νὰ προκόβουν ἔτσι οἱ συνεργάτες του, τόσο πολὺ καὶ τόσο γρήγορα, ἀν καὶ ἡ χάρα του συγνεφιάζεται κάπως ὅτα μαθαίνει ὅτι οἱ καλοὶ νοιοτῆς «Πηγῶν» δὲν ὤφελθῃσαν καὶ τόσο ἀπὸ τὴν συντροφίαν του, ἀλλὰ δείχνουν κάπως μούδιασμένα τὰ πρῶτα τοὺς βήματα, σὰ νὰ φοβοῦνται τὸν μπαμποῦλα τοῦ ἀνόητου λαγομένου Ψυχαραμοῦ—τῆς Παλαμῆς δηλ. καὶ τῆς Ἀλήθειας.

Θέλουμε τοὺς νέους μὲς πὸ πολὺ νέους στὸ ζήτημα τῆς γλώσσας καὶ πὸ λίγο δεμένους στὴς κάθε λογῆς πρόσληψες τῆς δημοσιογραφικῆς ὀχλοκρατίας. Μὰ ἄς εἶναι καὶ

μ' ἐλ' αὐτὰ, ποὺ ἐλπίζουμε μὲ τὸν καιρὸ νὰ διορθωθοῦν, ἡ ἔκδοσις τῆς «Πηγῶν» μᾶς συγκινεῖ βαθύτατα καὶ μὲ λαιχτάρια καρτερούμε, μαζί μὲ τὰ ροῦα τοῦ Μιχιοῦ, καὶ τὸ πρῶτο φύλλο τῆς.

Ἡ ἀγγελία τῆς, ποὺ κυκλοφόρησε σ' ἄλλα τα δημοσιογραφικὰ γραφεῖα, δὲ στέλλθηκε ὡς τὴν ὥρα στὸ γραφεῖο μας καὶ γι' αὐτὸ δὲν ξέρουμε νὰ σᾶς ποῦμε κάθε ποτε θὰ βγαίνει καὶ ποῖα θῶναι ἡ συντρομὴ τῆς.

★

Ο ΒΟΚΟΤΟΠΟΥΛΟΣ ἐνέειργσε νὰ δοθεῖ ἡ Βασιλικὴ χάρη στὸ Γιαννακίτη, ἀλλὰ ῥωοῖς νὺ ὤφελθῃ τίποτ' ἔλλο, ἐξὲν ἀπ' ὅσα τοῦ φάλασε στὴ Βουλῇ. Ἄλλος ὠφελήθηκε σημαντικὰ ἀπ' αὐτὴ τὴ βρωμοδουλιὰ, καὶ ἂν ὅ,τι μᾶς εἴπανε μᾶς τὸ βεβαιώνανε καὶ μὲ γραφτὴ ἀπόδειξη, θὰ ξεσκεπάσαμε ντροπὲς ποὺ μοναχὰ τίς τυλλογιζόμαστε καὶ κοκκινίζουμε.

Σὰς σῶναι μοναχὰ νὰ μάθετε πὺς τόσο περίφημα ἀρμενίζει ἡ Πολιτεία μας, ποὺ βρίσκονται καὶ ἄθρῳποι ἔχοντας γιὰ δουλιὰ νὰ προμηθεύουμε, μὲ χίλια δὺδ ὄχι καὶ τόσο τίμια μέτα, Βασιλικὲς χάρες, παίονοντας παχιά ἀμοιβή.

★

ΚΑΤΙ ξεχάστηκε ἀπὸ τὴν διαιλὶν τοῦ Ψυχάρη ποὺ δημοσιεύτηκε στὰ δύο τελευταῖα φύλλα τοῦ «Νουμά». Ἀπὸ ἰδιοτροπία ἀδικιολόγητη, φαίνεται, τοῦ μεταφραστῆ ἔμεινε ὅω ἕνας προήγγραφος ποὺ γίνεταί κάπως δίκαια σύγκρισις τοῦ Σολωμοῦ καὶ τοῦ Παλαμῆ.

Ὁ Ψυχάρης εἶπε:

«Τὶ θῆλες ὁ Σολωμὸς, αὐτὸς δηλ. ποὺ τὸν ἐ συγκινεῖσε κ' ἔνας καλὸς στίχος μέτρου ποιητῆ, ἂν μπορούσε νὰ προμαντεῖται τὴ σημερινὴ φιλοσοφικὴ ἀναγέννησις καὶ νὰ χαίρεται στὸ συμπάτριώτη μας Κωστῆ Παλαμῆ ἔχων ποιητὴ μεγαλύτερο ἀπ' αὐτὸν, πὺς ἀπλωμένο καὶ πὺς συμπληρωμένο (plus achevé) :

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΣΤΗ ΦΙΛΟΛ. ΣΚΟΛΗ

Φίλε «Νουμά»,

Ἐχω ποὺ παρακολουθῶ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα χρόνια τώρα· πάντα ὅμως ἔμεινε μέσα μου μιά ἀφιβολία, κάποια ἐπισείκεις πρὸς τοὺς δασκάλους, ἴσως γιὰτὶ τόσο φριχτὰ τοὺς ἐπολεμούσατε.

Ἀλλὰ ὅ,τι εἶδα καὶ ὅ,τι ἄκουσα στὴ φιλοσοφικὴ μας σχολή, «Νουμά» μου, ἀπὸ ἕνα δασκάλου τῆς φιλοσοφίας, ἐπέραςε τόσο καὶ ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς κοινῆς ἀκόμα λογικῆς καὶ τόσο ἀγγιξε—ἐγίνε μπορῶσε νὰ πῇ κανεὶς—τὸ κοινὸ, ὅστε, μὲ κάνει νῆρχωμαι καὶ μὲ τὰ δύο μου χεῖρ' νὰ σὲ συγχρῶ γιὰ τὴν πολεμικὴν σου τὴν ἀκράτητη καὶ τὴν ἀσυμμόδιον πρὸς μὲ περισσότερο δίκαια, παρὰ ἀναρχικὴ. Ἀκού ἕνας φοιτητῆς ἔκαμε κ' ἐδιδάσσε στὴ Σχολή μιά μελέτη τοῦ γιὰ τὸ Βασιλειάδην—φιλοσοφικὸ φροντιστήριον—ἤρθε τὸ ζήτημα στὴ γλωσσικὴ διατύπωση τῆς μελέτης τοῦ· ὁ μαῦρος ὁ φοιτητῆς, δὲν μπορῶσε νὰ πῇ κυπαρίσσειν τὸ κυπαρίσσι. Καὶ ὁ καθηγητῆς ἔρχισε· πρῶτα εἶπε πὺς ὅλοι οἱ ποιηταὶ τῆς ἀναγεννημένης Ἑλλάδας εἶναι ἀγράμματοι καὶ κκομοριασμένοι. Τοὺς ἐσυχώρεισε ὅμως γιὰτὶ δὲν εἶχαν ποὺ νὰ μορφωθοῦν. Καὶ δὲν ἐδιδάσσε ὁ καθημένης νὰ δῇ ποὺ καὶ πόσον ἐσπούδασε ὁ Σολωμὸς ἢ ἂν εἶχε ἀνάγκη ὁ Κάλβος νᾶρθε στὴ δική του σχολή καὶ νὰ χορτάσει ἀπὸ τίς μάρες του καὶ τίς κουκουναρές.

Κ' ἤρθε στὴ γλώσσα.

«Ἐμεῖς οἱ ἀνεπιτυχημένοι, λέει, ἔχουμε δικαίωμα νὰ ὀδηγήσουμε, νὰ ἐπιβληθοῦμε καὶ νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν, ὄχι νὰ μᾶς ὀδηγοῦν οἱ ἀγράμματοι. Κκομοιορὴ μεσαιωνικὴ θεωρία. Ὅσο ξεθωριασμένη καὶ ἂν εἴσαι, θὰ βρεθοῦν καμπόσοι ἀνέραστοι νὰ ὀμνήσουν τὰ ζαρωμένα σου μάγουλα, τᾶνέκφραστα μάτια.